

AVVZ-dieet

Dit is een dieet arm aan verzadigde vetzuren.

Cox proportional hazards model

Dit is een statistisch model (Cox 1972) om een overlevingscurve te berekenen die rekening houdt met de invloed van co-variabelen en waarbij niet elke persoon noodzakelijk evenlang aan het onderzoek heeft deelgenomen. In dit model gaat men ervan uit dat de verhouding (ratio) van het risico op overlijden in de verschillende onderzochte groepen constant is in de tijd en dat deze verhouding gelijk is voor alle subgroepen (bijvoorbeeld onderverdeeld naar leeftijd of geslacht).

Cross-sectionele studie, dwarsdoorsnedeonderzoek

Dit is een vorm van observationeel onderzoek, waarbij op een bepaald tijdstip gegevens over risicofactoren en/of uitkomsten in een populatie worden verzameld. Voorbeelden van cross-sectioneel onderzoek zijn: het bepalen van de prevalentie van een ziekte, het opsporen van een ziekte of risico (screening), onderzoek naar etiologische factoren.

Forest plot

Een forest plot is een grafische weergave van de resultaten van verschillende studies die in een meta-analyse zijn geïncludeerd. De puntschattingen en betrouwbaarheidsintervallen van elk van de studies worden onder elkaar gezet met onderaan het diamantvormige resultaat van de pooling, de schatting van het globale effect. Op deze wijze ontstaat een soort boomgrafiek.

Hazard ratio

Een hazard ratio (HR) is de relatieve kans op een uitkomst wanneer de analyse gebeurt met behulp van een Cox-regressiemodel.

Heterogeniteit/Homogeniteit

Studies zijn homogeen wanneer ze onderling goed overeenkomen wat onderzochte populatie, onderzoeksopzet en methode van analyseren betreft. Studies zijn heterogeen wanneer ze van elkaar verschillen. Bij meta-analyses is het belangrijk dat de betrokken studies zo homogeen mogelijk zijn. Men kan testen op de aanwezigheid van statistische heterogeniteit tussen verschillende studies door kritische analyse van de in de studies toegepaste onderzoeksmethoden, door het plotten van de resultaten van de verschillende studies of met behulp van een statistische toets (Q-toets).

Intermediaire eindpunten

Men kan een onderscheid maken in harde eindpunten zoals dood of aangetoonde morbiditeit en *intermediaire* of *surrogaat* eindpunten. De intermediaire eindpunten zijn afgeleide parameters die eventueel indirect samenhangen met harde eindpunten. De serumlipidenwaarden bijvoorbeeld kunnen worden beschouwd als intermediaire eindpunten in onderzoek naar het effect van medicatie waarbij cardiovasculair overlijden een harde uitkomst is. Wanneer er geen directe relatie is aangetoond tussen het intermediaire eindpunt en relevante harde eindpunten, is de waarde van studies die slechts intermediaire eindpunten weergeven, zeer beperkt.

Kaplan Meier-curve

Dit is een (non-parametrische) methode om overlevingstabellen te maken. Deze methode houdt rekening met het feit dat niet iedereen tot het gewenste eindpunt kan worden opgevolgd. Er worden hierbij geen co-variabelen in de analyse betrokken (univariate analyse). Dit in tegenstelling tot het Cox-model dat een vorm van multivariate analyse is.

Meta-analyse

In een meta-analyse worden de resultaten van een aantal vergelijkbare klinische studies kwantitatief samengevat. Hierdoor wordt het mogelijk om met een grotere betrouwbaarheid een uitspraak te doen over de effectiviteit van een interventie of behandeling.

Metaregressieanalyse

Dit is een multivariate meta-analysetechniek, zoals logistische regressie, die wordt toegepast om in een systematische review de relatie te onderzoeken tussen studiekekenmerken.

NNT = Number Needed to Treat

Dit getal geeft aan hoeveel personen behandeld moeten worden om bij één persoon één uitkomst te voorkomen.

$NNT = 1/ARV * 100$ ($ARV = \text{absoluut risicoverschil}$).

Open-label

Bij een open onderzoeksopzet zijn artsen en patiënten op de hoogte van de toegewezen interventie of behandeling, dit in tegenstelling tot *blind* onderzoek.

Odds ratio (OR)

De odds is de verhouding van de kans op het optreden van een ziekte of gebeurtenis en de kans op het niet-optreden ervan. De odds ratio (OR) is de verhouding van twee odds.

Persoonjaren

Bij cohortonderzoeken met een langdurige follow-up periode kunnen meestal niet alle onderzochte personen even lang worden geobserveerd. Om rekening te houden met de variërende observatieperioden wordt gebruikgemaakt van *patiëntjaren* of *persoonjaren* bij het berekenen van incidentiecijfers. Het aantal patiënt- of persoonjaren is de som van de observatieduur (deelname aan het onderzoek) van alle afzonderlijke deelnemende personen.

Relatieve Risico (RR) en Relatieve Risicoreductie (RRR)

Het quotiënt van twee (absolute) risico's noemt men het *relatieve risico*.

Een relatieve maat voor risicodaling is de RRR (*relatieve risicoreductie*). Dit is de verhouding van het risicoverschil tussen de interventiegroep en de controlegroep ten opzichte van het risico in de controlegroep. Deze uitkomstmaat geeft de proportionele reductie weer van de kans op een ongunstige uitkomst door de interventie.

Sokolow-Lyon-index

Dit is de som van de grootste S in V1 of V2 en de grootste R in V5 of V6 op het ECG. Men spreekt van linkerventrikelhypertrofie als de index ≥ 35 mm.

Systematische review

In een systematische review wordt op systematische wijze gezocht naar originele studies die een antwoord kunnen geven op een onderzoeksvraag. Hierbij worden de geraadpleegde databanken en de gebruikte analysemethoden vermeld. De gevonden resultaten en achtergrondkenmerken van de individuele studies worden beoordeeld en geanalyseerd. Elke meta-analyse wordt in principe voorafgegaan door een systematische review.